

Sygn. akt II CSK 170/21

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z wniosku E. A.
przy uczestnictwie K. K.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 29 października 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 21 września 2020 r., sygn. akt I Ca [...]

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 21 września 2020 r. Sąd Okręgowy w K. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w K. z dnia 26 marca 2020 r. w punkcie 5 w ten sposób, że tytułem podziału majątku wspólnego i rozliczenia nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny zasądził od uczestnika K. M. K. na rzecz wnioskodawczynie E. A. dopłatę w kwocie 119 037,81 zł płatną w dwóch ratach po 59 518,91 zł, i oddalił apelację wnioskodawczynie w pozostałym zakresie oraz apelację uczestnika w całości.

Od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 21 września 2021 r. uczestnik postępowania wniósł skargę kasacyjną, w podstawach której zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 45 ust. 1 w zw. z art. 176 Konstytucji RP

oraz art. 45 § 1 i 3 k.r.i.o. i art. 376 k.c., a także prawa procesowego, tj. art. 328 § 2 w zw. z art. 391 382, 378 k.p.c. oraz art. 567 § 3 w zw. art. 686 k.p.c., a wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156). Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, że skarga jest oczywiście uzasadniona, powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia.

Tym wymaganiom skarżący nie sprostał. W skardze nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy oraz, że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w sądzie drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. Nie można bowiem zgodzić się ze skarżącym, że Sąd Okręgowy w K. w sposób oczywisty naruszył zarzucane przepisy prawa (tj. art. 45 ust. 1 w zw. z art. 176 Konstytucji RP oraz art. 45 § 1 i 3 k.r.o. i art. 376 k.c., art. 328 § 2 w zw. z art. 391 382, 378 k.p.c. oraz art. 567 § 3 w zw. art. 686 k.p.c.) poprzez podtrzymanie w postępowaniu drugoinstancyjnym stanowiska Sądu pierwszej instancji w przedmiocie zasadności zastosowania ich do rozliczeń spłat zobowiązań kredytowych byłych małżonków powstałych w trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej, a dokonanych w okresie od ustania ustroju wspólności majątkowej do czasu podziału majątku wspólnego stron i dokonania w tym zakresie rozliczeń spłat poczynionych na poczet tych zobowiązań przez osobę trzecią, tj. partnera wnioskodawczyni traktując tę spłatę jako nakład z majątku osobistego wnioskodawczyni. Sąd drugiej instancji trafnie bowiem zauważył, że z bogatego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika pogląd, że jeżeli jeden z małżonków po ustaniu wspólności majątkowej a przed podziałem majątku spłacił z własnych środków wspólny dług, który powstał w czasie trwania ustawowej wspólności majątkowej, to taki dług nie może zostać rozliczony jako wydatek współwłaściciela na podstawie art. 618 § 3 k.p.c., gdyż małżonek ten utracił już status współwłaściciela, ale powinien zostać rozliczony w ramach podziału majątku wspólnego na podstawie art. 686 i 567 § 3 k.p.c. Ponadto przyznanie nieruchomości obciążonej hipoteką jednemu z byłych małżonków nie wyklucza możliwości skorzystania przez niego na podstawie odesłania wynikającego z art. 45 k.r. i o. z roszczenia regresowego przewidzianego w art. 376 k.c. (por. np. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 1973 r., III CZP 56/73, OSNCP 1974, nr 7-8, poz. 125 i z dnia 2 kwietnia 1982 r., III CZP 10/82, OSNCP 1982, nr 11-12, poz. 162). Warto także zauważyć, że odnośnie do samej metody podziału Sąd drugiej instancji rozstrzygnięcie swe oparł na wskazaniach wynikających z uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2019 r., III CZP 30/18,

OSNC 2019, nr 9, poz. 87, porządkującej i wyjaśniającej wyczerpująco kwestie dotyczące ustalania wartości majątku, gdy przedmiotem podziału jest nieruchomości obciążona hipoteką. Z tych przyczyn należy uznać, że zarzuty skarżącej sformułowane w tym zakresie są nietrafne, a postanowienie Sądu Okręgowego w K. z dnia 21 września 2020 r. jest prawidłowe.

Nie można także nie dostrzec, że zarzuty sformułowane przez skarżącego w podstawach skargi zmierzają w istocie do zakwestionowania dokonanych przez Sądy pierwszej i drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny dowodów, co w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalne (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Z tych wszystkich względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).